

LOVOCHEMIK

SPECIÁL

60 LET

OD VZNIKU SCHZ

60 LET SCHZ Petr Cingr

60 let od vzniku SCHZ

Vážené kolegyně, vážení kolegové, tímto zvláštním vydáním si chceme společně s Vámi připomenout významné jubileum v životě naší společnosti, a to datum 1. dubna 1958, od kterého právě letos uplynulo rovných 60 let.

Uvedeného dne došlo ke vzniku Severočeských chemických závodů (jinak též SCHZ nebo také lidově Secheza), a to sloučením Továrny na strojená hnojiva, národní podnik v Lovosicích, České továrny na umělé hedvábí, národní podnik v Lovosicích, Dusíkárný Čechy, národní podnik v Praze II. a národní podniku Umělé vlákno v Rudníku, čímž vznikl poměrně velký konglomerát firem zaměstnávající v době svého vzniku přes osm stovek zaměstnanců. Přestože se jednalo především o akt právní a sloučené chemické výroby zde působily poměrně dlouhou dobu před tímto datem, byl tím položen významný základ pro budoucnost chemické výroby v oblasti Lovosicka.

Uvedené jubileum bychom rádi využili k ohlédnutí za dobou vzdálenější i nedávnou a připomněli si, co vše se v naší společnosti změnilo, a to slovem i obrazem. Nabízíme Vám pohledy na naše výroby z historické perspektivy i z pohledu současnosti. Především chceme připomenout historicky nejrozsáhlejší investiční rozvoj a výstavbu v posledních letech, kdy Lovochemie doznala velmi výrazných změn svých klíčových výroby a to zejména:

- modernizaci a ekologizaci energetického zdroje Lovochemie v podobě zcela nového cirko-fluidního kotle o výkonu 120 tun páry hodinově a par-

ní turbíny o výkonu 25,2 MW, kterou došlo k výraznému snížení emisí do ovzduší na minimální úroveň a zároveň k zajištění stability a spolehlivosti energetického zdroje Lovochemie,

- dále pak zásadní modernizaci výroby ledku vápenatého s kapacitou více než 90 000 tun ročně produktu vyváženého do oblastí severní Afriky, Blízkého východu a Latinské Ameriky na nejnáročnější trhy.

- V neposlední řadě též nedávné dokončení a uvedení do provozu Univerzální granulační linky, moderní jednotky s kapacitou více než 310 000 tun výroby za rok, která bude po stabilizaci provozu umožňovat výrobu širokého spektra ledkových hnojiv špičkových N+S hnojiv typu DASA 26+13S a DASA 25+12S.

- Rozsáhlou modernizaci též v současnosti prochází výroba listových hnojiv. Vybudováním nového stáčekého místa monoethanolaminu jsme posílili požární bezpečnost. V současné době začala výstavba stáčekovací a balicí linky, která nám umožní zvýšení produkce a vyšší variabilitu nabízených obalů. Významná bude též úspora náročné fyzické práce, kterou v současnosti podmiňuje manipulace s 20l kanystry o objemu 20 l.

Kromě modernizace výrobních provozů je však třeba zmínit i investice do infrastruktury a ochrany život-

Petr Cingr
generální ředitel

ního prostředí, a to zejména výstavbu a uvedení do provozu inovativní technologie Mechanicko-biologické čistírny odpadních vod, kompletní rekonstrukci závodní stanice hasičského záchranného sboru a vybudování špičkově vybaveného dispečinku využívajícího nejmodernější technologie pro operativní řízení podniku v mimořádných situacích.

Přestože se velice intenzivně věnujeme investicím do našich technologických provozů, nezapomínáme, ani na lidi, neboť na schopnostech, dovednostech a pracovním nasazení našich zaměstnanců stojí úspěch podniku. Našich zaměstnanců si velmi vážíme a snažíme se kontinuálně o zlepšování podmínek, za nichž v Lovochemii pracují.

Kromě trvalého zlepšování mzdových podmínek pracujeme též na zkvalitnění pracovního prostředí. V roce 2018 by se měla uskutečnit rekonstrukce zázemí zaměstnanců hned na několika provozech najednou. Připravujeme rekonstrukci a modernizaci závodní jídelny a v blízké budoucnosti plánujeme též i investici do zdravotního střediska, které bychom chtěli obnovit v původní podobě, jako zdravotního střediska nabízejícího

pokračování na str. 2 ►

Historie společnosti a významných investic v datech

- 1900 ● Zakladatelem chemického průmyslu v Lovosicích byla firma T. Gröger.
- 1903 ● Založení druhého chemického závodu firmy Adolf Schram. S výstavbou závodu se začalo téhož roku vedle továrny T. Gröger.
- 1904 ● Zahájení výroby kyseliny sírové a superfosfátu.
- 1921 ● Založení třetího chemického podniku „České továrny na umělé hedvábí“ (Glanzstoff-Fabrik Elberfeld).
- 1923 ● Zahájení výroby viskózního hedvábí.
- 1949 ● Závod České hedvábí založil učňovskou školu s profesí zámečnická a lučebnická.
- 1950 ● Uvedena do provozu nová výroba kyseliny sírové věžové I.
- 1951 ● Sloučením továrny T. Gröger a A. Schram, vznikl nový závod s názvem Továrna na strojená hnojiva (TSH) n. p. Lovosice.
- 1951 ● Rozhodnutím ministerstva školství a chemie byla zřízena Střední průmyslová škola chemická v Lovosicích se specializací technologie umělých vláken.
- 1954 ● Zahájena výroba kyseliny dusičné a ledku amonného s vápencem LAV I. a II.
- 1957 ● Zavedena výroba karboxymethylcelulózy (KMC).
- 1958 ● Vznik Severočeských chemických závodů (SCHZ) n. p. Lovosice.
- 1959 ● Uvedena do provozu nová výroba kyseliny sírové věžové II.
- 1960 ● Zahájena výroba viskózního kordového hedvábí.
- 1964 ● Uvedeny do provozu nové výroby superfosfátu, fluorokřemičitanu sodného, kyseliny sírové kontaktní III. a Glauberovy soli.
- 1967 ● Podnik začleněn do VHJ Chemopetrol Praha. Uvedena do provozu nová výroba kyseliny dusičné 5.
- 1975 ● Změna názvu podniku na CHEMOPETROL – koncernový podnik SCHZ Lovosice.
- 1978 ● Zahájení výroby kapalného dusíkatého hnojiva DAM 390.
- 1979 ● Zahájení výroby kapalného hnojiva CANSOL S.
- 1981 ● Zahájení malotónážní produkce souboru speciálních kapalných hnojiv ENPEKASOL.
- 1990 ● Zahájení výroby Abraziv (LOVATAN MILEVIT).
- 1991 ● Nájezd moderní výroby ledku amonného s vápencem III.
- 1993 ● SCHZ Lovosice s. p. byly zprivatizovány na společnost s názvem Lovochemie, a.s., Lovosice.
- 1998 ● Výrobní viskózní kordového vlákna koupila rakouská firma Glanzstoff Austria GmbH, člen skupiny CAG. V Lovosicích tak začala působit její sesterská firma Glanzstoff Bohemia s. r. o. Lovosice.
- 2001 ● Převzetí výroby GSH v Městci Králové.
- 2003 ● Zahájení provozu nové výroby KD 6.
- 2006 ● Dokončení výstavby nové čistírny odpadních vod.
- 2007 ● Dokončení výstavby kulového zásobníku čpavku.
- 2012 ● Dokončení výstavby kulového zásobníku čpavku A.
- 2014 ● Dokončení výstavby kulového zásobníku čpavku B.
- 2014 ● Modernizace výroby ledku vápenatého.
- 2015 ● Ekologizace energetického zdroje – nový fluidní kotel a parní turbína.
- 2016 ● Dokončení investice skladů kyseliny dusičné a sírové.
- 2017 ● Dokončení investice Univerzální granulační linky.
- 2018 ● 60 let výročí založení SCHZ.

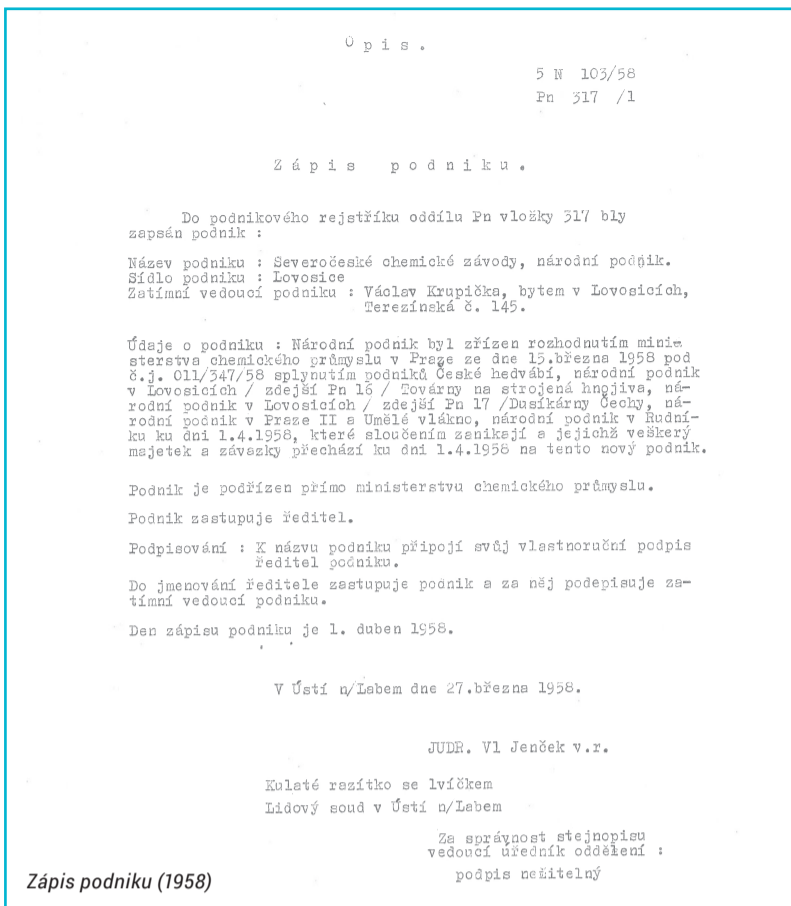
Lovochemie 1980

60 let od vzniku SCHZ

pokračování ze str. 1 ►

široké spektrum zdravotních a lékařských služeb primárně pro potřeby našich zaměstnanců a dalších osob působících v areálu průmyslové chemie, ale i pro občany Lovosic a okolních obcí.

Nad rámec výše uvedeného poskytujeme zaměstnancům rovněž komplexní program péče o zaměstnance formou zaměstnaneckých benefitů, který se snažíme neustále zlepšovat. Pestrá škála zaměstnaneckých výhod startuje firemní CAFETERIÍ s příspěvkem ve výši několika tisíc Kč v závislosti na délce zaměstnání ve společnosti, a pokračuje příspěvkem RELAX, příspěvkem na penzijní připojištění a životní pojistění, příspěvkem na zdravotní stravování v podobě dotované ceny obědů a dalších jídel pro zaměstnance, příspěvkem na dojíždění, odměnami za pracovní výročí, pružným začátkem pracovní doby, možností zkráceného úvazku, bezúročnými půjčkami a dalšími benefity také v oblasti sportu a volnočasových aktivit našich zaměstnanců.

Zápis podniku (1958)

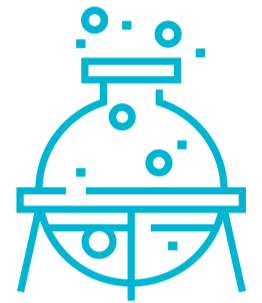
Lovochemie myslí i na budoucí zaměstnance. Spolupracujeme s řadou partnerských středních škol v regionu, kde si v rámci STIPENDIJNÍCH PROGRAMŮ vychováváme naše budoucí schopné chemiky a šikovné zaměstnance do údržby. V rámci vysokoškolských studií podporujeme budoucí odborníky pro výrobu a výzkum a nabíráme též čerstvé absolventy především technických oborů do našich provozů (a to v rámci ABSOLVENSKÉHO PROGRAMU).

V roce 2018 jsme též uvedli do života SENIOR PROGRAM, v jehož rámci chceme pokračovat ve spolupráci s těmi zaměstnanci, kteří ještě nemají zájem nastoupit na zasloužený odpočinek a chtějí předávat své zkušenosti a znalosti svým mladým kolegům.

Kromě informací o investičním rozvoji firmy, rozvoji výroby a péče o zaměstnance si na stránkách LOVOCHEMIKU SPECIÁL, který právě držíte v rukou, můžete vzpomínat na doby vzdálenější, prohlédnout si originální zápis podniku do podnikového rejstříku z 27. března 1958, řadu fotografií z dávné i nedávné historie, vzpomínáme na léta strávená v Lovochemii s Ing. Zdeňkem Vybíralem, ředitelem

státního podniku v letech 1992 až 1996. V obraze si zkapitulujeme významné mezníky v historii jednotlivých výrobních provozů tehdy a nyní a podíváme se i mimo hranice našeho závodu do rekreačního střediska v Jetřichovicích, dětského tábora ve Sloupu v Čechách a nebo na chatu Labská ve Špindlerově Mlýně, která byla vystavěna za významné pomoci našich zaměstnanců. Připomeneme si i poměrně intenzivní výstavbu bytů, občanské vybavenosti a sportovišť v Lovosicích za významného přispění firmy i zaměstnanců SCHZ.

Doufáme, že toto speciální vydání Lovochemiku Vám přinese nejen řadu vzpomínek na léta minulá, ale i spoustu zajímavých informací.

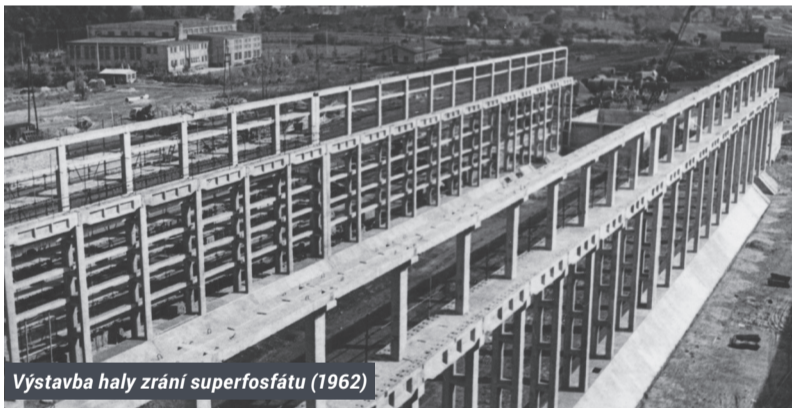

60 LET SCHZ Kniha „70 let chemie v Lovosicích“ z roku 1970

Investiční výstavba – důležitý faktor rozvoje podniku

Od konce druhé světové války až do roku 1958 byly v Severočeských chemických závodech v Lovosicích vlastně závody dva: České hedvábní Lovosice a Továrna na strojená hnojiva.

Továrna na strojená hnojiva vznikla sloučením dvou firem, které byly velmi malé a sestávaly jen z nevelké výroby kyseliny sírové a práškového superfosfátu, malého skladu, kotelny, administrativní budovy, soukromé vilky a několika obytných domů uprostřed polí.

Výstavba haly zrání superfosfátu (1962)

Výstavba vlečky (1961)

Superfosfát výstavba (1963)

KD2, 3 – výstavba absorpce (1957)

V roce 1958 po sloučení tří závodů – České hedvábní, Továrna na strojená hnojiva a Dusíkárný Čechy – byl sloučen i odbor výstavby. Současně se pokračovalo v dostavbě a přípravě nových investičních akcí, hlavně na úseku výroby kyselin a hnojiv. Od tohoto rozhodujícího roku až do roku 1969 byly postaveny velkokapacitní výrob-

ni jednotky superfosfátu, kyseliny sírové III., výroba NPK, ledku vápenatého, kyseliny dusičné IV. a V., podstatně bylo rozšířeno skladové hospodářství, železniční doprava a vlečky.

Tento výčet investiční výstavby není úplný. Růst pokračuje, protože vhodná poloha podniku je pro další výstavbu chemie předurčena.

VZPOMÍNKY PAMĚTNÍKŮ

Zdeněk Vybíral

Z chemičky mám mnoho vzpomínek

Zdeněk Vybíral

Do chemičky jsem nastoupil v roce 1960 po ukončení studia na Vysoké škole chemicko-technologické (VŠCHT) v Praze, tehdy na umístěnkou. Po nástupu jsem pracoval v různých dělnických profesích za nástupní plat 1190 Kč/měsíc, později přes posty technicko-hospodářských pracovníků (THP) ve funkcích vedoucí výroby superfosfátu, vedoucí technického rozvoje, výrobní a později výrobně-technický náměstek.

Na základě výběrového řízení organizovaném v rámci Ministerstva chemického průmyslu, jsem se stal ředitelem státního podniku, později i ge-

nerálním ředitelem Lovochemie, a.s.

Po ukončení vysoké školy jsem se musel rozhodnout, co dál. Chtěl jsem být manažerem. Na základě studia literatury o řízení například ve Vatikánu a v Německu se stalo mým vzorem Japonsko. Absolvoval jsem proto postgraduální manažerský kurz, kurz psychologie, sociologie a němčiny.

Z chemičky mám mnoho hezkých, veselých i smutných vzpomínek. Vždy jsem byl vyveden z míry, například když se stal smrtelný úraz člověku, který chtěl „zachránit provoz“. Chemie s fyzikou jsou vědní disciplíny, které zbožňuji. Spolu s problematikou vesmíru

mi dává odpověď na mnohé otázky o vzniku života na naší planetě.

Každá práce, ať fyzická či duševní, člověka do jisté míry poznamená. U mne v určitém období to byla starost o zaměstnance a obyvatele Lovosic z hlediska, aby měli práci. Při tom jsem měl i to štěstí, že jsem se stal zastupitelem města, inicioval jsem založení Dopravně zbožívého centra (DZCL), kde jsem pracoval jako předseda představenstva. Podařilo se nalézt a vykoupit pozemky, založit velkou průmyslovou zónu a na základě marketingových průzkumů, sehnat 3 japonské investory, kteří jsou zde do dnešní doby.

Jako zastupitel, ale i jako ředitel SCHZ jsem intenzivně spolupracoval se všemi pracovníky Městského úřadu, zejména pak se starostou města. Vzpomínám si na slova p. Cmírala: „Lovosice jsou Chemička a Město“, což mne v roce 1993 přivedlo při privatizaci SCHZ k novému názvu „Lovochemie“. Jsem hrdý na to, že název zůstal dodnes.

Karel Hendrych

Moje začátky v SCHZ

Karel Hendrych

Do Severočeských chemických závodů (SCHZ) jsem nastoupil ihned po vysoké škole v roce 1964 a prožil jsem v ní celý pracovní život až do konce roku 2009, kdy jsem odešel do důchodu. Pracoval jsem převážně v technickém úseku, z toho 5 let pro Výzkumný ústav anorganické chemie v Ústí nad Labem. Zažil jsem řadu hezkých, ale i velmi krušných chvil.

Zajímavý byl můj vstup do podniku. Sečeza tehdy najížděla výrobní superfosfátu a připravovala nové proozy (NPK, LV) a potřebovala mladé lidi. Nabízela byty mladým manželům, budovala ubytovnu i sportovní areál. Nastoupilo nás v té době po vysoké škole víc a tehdejší personalista pan Cimler před námi rozvinul na stole jakýsi budoucí generel závodu, který sahal až k Terezinu a naznačoval, že všichni budeme postupně vedoucí nových výroben.

Velký optimismus, ale realita byla jiná. Nedostatek investic, devizových prostředků pro měřicí přístroje a nové technologie, a paradoxně při velké přezaměstnanosti i nedostatek pracovníků utlumil postupně tyto velké plány. Bylo centrálně plánované hospodářství a vše se točilo kolem množství výroby a pokud možno jejího neustálého zvyšování. Co se vyrobilo, to se dle plánu prodalo. Výzkumné a rozvojové projekty, v oblasti hnojiv i výroby kordového vlákna, na kterých jsme v technickém úseku pracovali, končily často v šuplíku.

Další velmi důležité období pro podnik jsme prožili po listopadové revoluci na počátku devadesátých let. Byly to dost krušné chvíle, když vzhledem k privatizaci zemědělského sek-

toru poklesla poptávka po hnojivech, nebyl odbyt a továrna určitou dobu nevyráběla. Tehdy nebylo jasné, zda hnojiva do budoucna užijí všechny zaměstnanci. Několik týdnů výroba stála a v továrně bylo hrozné ticho. Výrobní kordového vlákna vyžadovala velké investice do nutných ekologických opatření a začalo se uvažovat o jejím zastavení nebo prodeji.

Hlavní úkol technického úseku v tu dobu byl připravit alternativní rozvojové programy k výrobě hnojiv. Zároveň se také připravoval privatizační projekt a hledal se silný partner, který přinese peníze na potřebné investice. Nastala doba redukce výrobního programu – zastavily se neefektivní výroby, redukoval se i technický úsek. Postupně se zredukoval více než stočlenný útvar výzkumu. Nebylo lehké se loučit s dlouholetými kamarády, kteří prožili celý pracovní život v SCHZ a naopak přemlouvat mladé vysokoškoláky, se kterými se počítalo do rozvojových programů, aby vydrželi a neodcházel do rychle se rozvíjejících menších podniků v regionu, které v tu dobu nabývaly vyšší výdělků.

Čas běžel a Lovochemie se přizpůsobila novým požadavkům trhu hnojiv, zapracovala na zvýšení jejich kvality a hnojiva zůstala a jsou dodnes hlavní výrobní program. Jeho rozvíjení mi přineslo zejména po roce 2000 hezké zážitky při přípravě a realizaci nových výrobků.

Rád vzpomínám na práci v týmu pracovníků VUANCH a skvělou partu v Městci Králové, kde jsme po mnoha provozních zkouškách dokázali vyrobit prodejní granulovaný síran amonný. Dále na tým pracovníků Lovochemie, Akademie věd a Diamo, při přípravě a později výrobě hnojiva DASA 25-10 z kamence a pochopitelně na velké martyrium při přípravě ledku vápenatého kvality GG.

Abychom však ukázali, že tuto kvalitu hnojiva navrženým postupem vyrobit lze, parta pracovníků provozu a technického rozvoje s pomocí zapůjčeného filtračního zařízení z podniku Synthesia Pardubice vyrobila 80 tun kvalitního hnojiva LV GG, se kterým pak obchodní úsek oslovil potenciální zákazníky.

Rád vzpomínám na léta strávená v Lovochemii. Mohl jsem se seznámit s řadou zajímavých lidí, podívat se do zajímavých míst a získat některé přátele, s kterými se scházím dodnes.

Ivan Galia

Na své působení v SCHZ rád vzpomínám

Do někdejších Severočeských chemických závodů jsem nastoupil na umístěnou práci po ukončení střední průmyslové školy v Lovosicích dne 4. 7. 1961, a to do tehdejšího organického výzkumu, vedeného Ing. Řepňákem. Dlouho jsem tam ale nepobyl, neboť v září téhož roku jsem narukoval na vojnu. Po jejím skončení jsem se na stejné pracoviště vrátil. Organický výzkum se zabýval problematikou výroby KMC a především kordového vlákna. Náš tým zkoušel mj. různé druhy používané celulózy, modifikátory spřádací a plastifikační lázně a další parametry, které měly vliv na kvalitu vyráběného vlákna. K tomu sloužil na oddělení zmenšený model celého procesu výroby viskozý, zvaný Blaschke aparát, a také jedno spřádací místo finálního produktu.

Pracoviště jsem na 4 roky opustil, abych dokončil studium na VŠCHT v Praze. Po návratu jsem pokračoval už jako technický pracovník ve výzkumu kordů; v té době naše oddělení intenzivně spolupracovalo s VŠCHT Pardubice.

V roce 1975 mi bylo nabídnuto místo v analytickém oddělení závodního výzkumu; tady jsem pracoval 21 let a věnoval se zejména zavádění tehdy moderní analytické metody, atomové absorpční spektrometrie, do každodenní praxe. Tehdy, koncem 70. let, nebylo běžné, aby na novém přístroji proběhlo potřebné školení, postupovalo se podle manuálu a metodou „pokusu a omylu“. Naštěstí, díky členství

Ivan Galia

ve Spektroskopické společnosti, jsem měl možnost získávat řadu poznatků na seminářích a konferencích, které Společnost každoročně pořádala; tam jsem poznal zkušeného odborníka Ing. Uhlíře z VŠCHT v Pardubicích, který nám ochotně poskytl mnoho cenných rad, protože měl k dispozici stejný přístroj. Postupně jsme úspěšně prováděli podle potřeby analýzy celé řady prvků a správnost našich postupů jsme si ověřovali účastí v mezilaboratorních testech, organizovaných Výzkumným ústavem vodohospodářským v Praze.

V roce 1996 jsem dostal příležitost stát se členem týmu, který řešil kromě jiného i problematiku kvality vyráběných hnojiv. Vyzkoušeli jsme řadu prostředků povrchové úpravy vyráběných hnojiv, zejména LAV a LAD, při dlouho-

dobých testech ve skladech velkých odběratelů. Později k tomu přibyla i výroba hnojiv v Městci Králové. V této pozici jsem působil až do odchodu do důchodu na konci roku 2008.

V roce 1998 jsem byl tehdejším ředitelem Lovochemie Ing. Švarcem pověřen zastupováním Společnosti v Evropské asociaci výrobců hnojiv EFMA se sídlem v Bruselu; později k tomu přibyla ještě Mezinárodní společnost pro hnojiva IFS v britském Yorku. V rámci obou jmenovaných jsem měl možnost poznat řadu špičkových odborníků v dané oblasti, navštívit některé výrobní hnojiv v Evropě a na jednacích prezentovat naši společnost. Podílel jsem se i na organizaci návštěv zahraničních odborníků v Lovochemii.

Kromě odborné činnosti jsem byl řadu let spojen s tehdejší SECHEZOU i na poli sportovním. Zpočátku v oddělení atletiky, jehož duší byl Standa Dřevěný, posléze přibyl i basketbal, tehdy se ještě používal název košíková, kde byli vůdčími osobnostmi inženýři Holakovský a Bárta.

Co dodat závěrem? Celou svou profesní kariéru jsem spojil s lovosickou chemikou, podobně jako bratr Milan. Nikdy jsem toho nelitoval. Poznal jsem tady spoustu báječných lidí a kamarádů, ať už na svých pracovištích nebo v provozech, a získal i díky jim mnoho cenných životních zkušeností. Budu na dobu svého působení v SECHEZE i LOVOCHEMII vždy rád vzpomínat.

Jan Lisa st.

Dojemné rozloučení ve speciálním vlaku

Jan Lisa

Po 34 letech práce na železniční dopravě jsem se chystal do starobního důchodu. Moji spoluzaměstnanci mi v úplné tajnosti ale chystali opravdové překvapení.

V pátek 4. prosince 1998 před dopravní kanceláří zastavil speciální vlak vyzdobený vlajkami Lovochemie a kolegové pro mne přišli, abych nastoupil, že budu slavnostně vyvezen ze závodu. Nastoupil jsem se svými spolupracovníky do tzv. hytláku a jeli jsme do železniční stanice Lovosice na 4. nástupiště.

Po zastavení ve 14:15 hod. byl ohlášen příjezd zvláštního vlaku z Lovochemie. Na nádraží jsem byl uvítán gratulanty z obchodního úseku spolu s panem ředitelem Ing. Milanem Galiou a zástupcem ČSD dopravním náměstkem p. Panochou a mou rodinou. Celou akcí jsem byl nesmírně pře-

kvapen a úplně dojat. Rád a často na toto krásné rozloučení vzpomínám!

FOTO: Archiv autora

Antonín Novosad

Osobnost, která do historie SCHZ nepochybně patří

Člověk je tvor společenský, bez kontaktů s ostatními nemůže žít. Největší množství lidí se setkává během života především při práci. V pracovním procesu se ze vzájemně neznámých jedinců stávají spolupracovníci, kolegové a někdy dokonce přátelé. Proto nemám rád ono nelichotivé a neživé označení „lidské zdroje“.

Severočeské chemické závody, kde jsem strávil nejdelší část svého profesního života, pro mě dnes představují především jména mnoha konkrétních živých osob, s nimiž jsem se při společné práci potkal. Vyjmenovat každého je evidentně nemožné. O jednom člověku se však zmínit chci, protože jde o osobnost.

Jméno Iljič Karásek do historie Severočeských chemických závodů nepochybně patří.

Setkali jsme se spolu poprvé při mém nástupu do SCHZ v srpnu 1966,

Antonín Novosad

kdy jsem si jako čerstvý, ani ne 22letý inženýr organické chemie, zvolil práci na úseku výroby kordového vlákna a KMC, který on vedl. Na dotaz „Proč?“ jsem mu odpověděl, že práce ve výrobě je přece více placená než ve výzkumu. A já jsem byl tehdy už ženatý a měl

jsem vlastní rodinu.

Jeho „kredo“: „Poctivě pracuj, sleduj svůj cíl a stále se uč“ jsem přijal za své. V poměrně krátké době jsem prošel standardní přípravou absolventů – práce na jednotlivých směnových výrobních postech, následně jako směnový mistr a poté provozní technolog.

V polovině roku 1968 mne jmenoval vedoucím provozu SL a GS. Od této doby jsem, tak jako jiní, pocítil intenzitu, sílu a často i tíhu jeho náročnosti, typickou pro styl jeho řízení. To vše spíše ještě zesílilo, když mne již jako výrobní náměstek, jmenoval vedoucím komplexu výroben kyseliny dusičné a čpavkového hospodářství v anorganické části podniku. Těchto několik společných let mně umožnilo hlubší poznání jeho povahy a charakteru a odkrylo mi i jeho osobnost. Byl to opravdu „Velký šéf“. Krátce nato

bohužel odešel, náhle, z plné práce a nebylo mu ani padesát let.

Iljič Karásek pracovitý, energický, rozhodný a cílevědomý člověk. Měl zásadní osobní podíl na úspěšném zavedení výroby viskozového kordu v Lovosicích a na spolupráci s uplatněným obdobně technologie v německé Pirmě. Pod jeho vedením byla zdárně zprovozněna zcela nová výroba kombinovaných hnojiv NPK, jejíž nájezd se až do jeho příchodu potýkal s mnoha problémy.

Nebyl to však jen krizový manažer, který měl dar vystihnout podstatu problému prakticky na první pohled. Měl vizi o třetím výrobním programu SCHZ, prosazoval úzké propojení výzkumné činnosti s výrobou a byl výrazně orientován na výsledky, na kvalitu a efektivnost. Preferoval systematickou přípravu a odborné vzdělávání technických pracovníků.

Díky tomu jsem společně s jinými kolegy mohl při své práci absolvovat čtyřsemestrální postgraduální studium manažerského typu „Ekonomika a řízení chemických výrob“ na své Alma mater v letech 1969-1970.

Jako člověk byl ovšem také tvrdohlavý, někdy neústupný a silně kritický k chybám. Ty jako šéf dokázal citelně finančně trestat. Na druhé straně dobré výsledky vždy ocenil patřičnou odměnou. Kvůli své uzavřenosti spíše introvertní povaze a stylu svého řízení nebyl u řady lidí v podniku oblíben, i jimi byl však uznáván jako spravedlivý a férový chlap.

Jméno nám dokáže vybavit představu konkrétní osoby, její určitý názor nebo postoj. Některá „jména“ můžeme mít rádi nebo ne, můžeme s nimi souhlasit nebo ne, ale nemůžeme je přehlédnout! K těmto jménům patří i Iljič Karásek.

Jaroslav Vlasák

Jaké byly moje pracovní začátky?

Jaroslav Vlasák

Po absolvování školy v roce 1961 jsem byl rozhodnut nastoupit do lovosické chemičky. Ta zůstala mým pracovním osudem pro celý život. Skončil jsem pak až v roce 2013 v PREOLu, tedy po 52 a půl letech. Ale zpět k mým začátkům. Mám ještě v živé paměti mou první brigádu v roce 1955 v laboratorii, která pak ještě dlouho sloužila jako dílna KMP a byla zbořena až při stavbě KD6. V letech 1958 až 1960 jsem o prázdninách pracoval na směny v provozech kyseliny sírové a LAV. Příznávám, že ze zkušeností jsem pak dlouho žil v mé další práci. Stalo se mi, že jsem přijel na odpolední páteční směnu a zavolať si mě nezapomenutelný vedoucí kyseliny sírové pan Peterka a řekl: „Jarouši, potřebuji, abys přijel ráno na dvanáctku.“ Domů jsem přijel ve 23 hodin, ráno v 5 vstal a spěchal na kole znovu do práce. Na provozu ledku jsem byl na drtirně vápence. Zametal jsem jednou kolem sil mletého vápence a hodnotil mi to opět nezapomenutelný vedoucí LAV pan Zelenka. Po letech jsme se stali dobrými přáteli a humorně je, že jsem mu pak nakonec dělal i šéfa.

Po nástupu do tehdejší SECHEZY mě z nabízených možností výroba

výzkum-automatizace lákalo místo chemika v oddělení automatizace a tam jsem také nastoupil 17. července 1961. Automatizace byla součástí MaR (měření a regulace). Pracovní podmínky odpovídaly tehdejší době. Pracovní směny začínaly v 6:00, 14:00 a 22:00 hodin. Na směnu se muselo nastoupit označením na vrátnici na píchačkách nejpozději v tento čas, když někdo přišel o 1 minutu později, musel napracovat 30 minut.

Pracovním podmínkám zase odpovídala i doprava do zaměstnání. Převážná většina lidí jezdila autobusy, někdo vlakem, autem snad nejezdil téměř nikdo. Na ranní směnu bylo vypravováno z Litoměřic několik autobusů. Nedočkavci jeli v 5:20, další v 5:30 a záhyalci v 5:40 hod. V tyto časy jezdily mimo zastávkové vozy i rychlíky přímo k závodu. Odpoledne to bylo podobné s tím rozdílem, že první odjížděly v 14:15, ale zato to byly asi 4 autobusy najednou. Vozy byly samostatné, zastávkové měly většinou přívěs, vše pěkně nacpané. Pro tehdejší dobu bylo charakteristické, že přestože si lidi mohli pichnout na pracovišti odchod až ve 14:00, stála už ve 14:01 na nástupišti autobusů fronta cestujících. Praktikovalo se to tak, že jim někdo na pracovišti píchl, oni postávali za rohem u vrátnice a úderem 14:00 tak mohli vrátnici proběhnout. Nešlo ani tak o ty minuty, ale o to, jak mi řekl jednou jeden dispečer, že „můžou s fabrikou vydrbat“. Ty úspěšné jste poznali snadno – v autobuse seděli, ostatní stáli. Tydenka na autobus stála 5,- Kčs, měsíční pak 18,- Kčs.

Zajímavá byla i zdravotní péče. O zaměstnance se starali praktičtí lékaři přímo v podniku. Na těch asi 3400 zaměstnanců tam byly 4 obvody. Kromě praktických doktorů byli

v podniku v místě dnešního archivu i dva zubaři.

Hned po nástupu jsem absolvoval kolečko – týden v jednotlivých dílnách měření a regulace pro příslušný provoz. Začal jsem na kyselině sírové, která mi byla nejbližší. A začalo to hned úsměvnou příhodou. Parťák dílny pan Kylišek se mi pochlubil, že vymyslel a vyrobil ventilátorek na odsávání plynů ze systému, aby se pak na něj napojil měřicí přístroj nebo analyzátor, což za tehdejší úrovně byl problém. Z PVC vyrobil oběžné kolo a připojil k tomu malý motorek. Pyšně na sání dal zapálenou cigaretu a ta se během pár vteřin změnila v popel. Když to ale zapojil v provozu, zjistilo se, že ventilátorek má malé sání, nestačí a navíc na trvalý provoz není vhodný.

Brzy po nastoupení jsem pochopil, že v oddělení automatizace chemik ani moc potřeba není. Proto jsem brzy začal studovat postgraduální kurz automatizace. Dnes se mi jeho obsah zdá primitivní, ale tehdy byla taková úroveň znalostí, vědy i zkušeností. Řešení většiny úkolů bylo založeno na pneumatické regulaci, pokud se chtělo přejít na elektrická čidla nebo pohony, komplikovalo se to různými

převodníky, které třeba ani nebyly dostupné nebo spolehlivé. Typickým příkladem byly různé analyzátoři, kde se využívaly spíše chemické principy, postupně se přešlo na fyzikální a fyzické. Úsměvný je příklad na výpočet měřících clon. Když jsme dostali z postgraduálu domácí úkol na výpočet clony, musel se celý výpočet vzhledem k potřebné přesnosti počítat pomocí sedmimístných logaritmických tabulek. To znamenalo sestavit vzorec pro příslušnou clonu, vše převést na logaritmy, spočítat a výsledek převést zpět do reálných čísel. S takovým příkladem jsem si hrál třeba 2 večery. Dnes se zadají do PC parametry a během vteřin je výsledek. Teprve po dlouhých letech se jako mávnutím kouzelného proutku přešlo převážně na elektroniku. To už jsem ale pracoval ve výrobě. Samotný postgraduál byl na tehdejší dobu nejen na vysoké úrovni, ale i dost náročný. V těch 60. letech byly postgraduální kurzy považovány za jeden ze základních způsobů dalšího vzdělávání vysokoškolačů. Tomu také odpovídalo slavnostní ukončení studia v Karolinu, kde jsme obdrželi diplom s titulem „inženýr specialista“. V postgraduálu už se objevily první zmínky

o výpočetní technice, naučili jsme se dokonce na primitivních příkladech programovat ve strojovém kódu, ale i v modernějších jazycích ALGOL, COBOL.

I naše cíle v automatizaci procesů byly z dnešního hlediska dost naivní, ale myslím, že tento krok byl nutný. Pokoušeli jsme se např. vyvíjet měřicí přístroje. Můj první vedoucí pan Klíma si mě hned po nástupu zavolať, dal mi přístroj Westhof na měření koncentrace kyseliny sírové, abych ho nasadil na měření koncentrace kyseliny dusičné. Byl to v podstatě Wheastonův můstek, jehož jednu větev tvořila trubice s protékající HNO₃ a s elektrodami pokrytými platinovou černí. Vše bylo dobré, ale jen 2 dny, kdy se elektrody rozpustily. Dlouhou dobu jsme pak hledali náhradu – PVC bloky s malými dírami nebo skleněné U trubice s utěsněnými elektrodami z tužky. Něco to měřilo, ale dlouhodobě nebyly výsledky reprodukovatelné.

Řada prací se však povedla. Začalo se např. s měřicími ústřednami – sestavované na kolenech, složitá a rozměrově mohutná elektronika neměla moc nadějí na úspěch. Přesto Ing. Káftanovi tato ústředna na LAV 2 spolehlivě pracovala dlouhé roky.

Další úspěšnou akcí bylo automatické dávkování síranových iontů do koncového neutralizátoru pro potlačení konverzní reakce dusičnanu amonného s vápencem. Jednoduché zařízení pracovalo spolehlivě až do odstavení výroby.

Tolik o mých pracovních začátcích z 60. let. Pokračovat by se dalo o daleko významnějších věcech, např. o problémech s kvalitou ledku, o řešení koncových plynů z výroby kyseliny dusičné, o nových výrobcích, ale to už je jiná, novější kapitola.

Kolegové z oddělení automatizace – rok 1973

Jiří Veleman

Historické milníky v Lovochemii pohledem jednoho zaměstnance

Jiří Veleman

Nastoupil jsem do někdejší Sechezy 1.8.1965, kde jsem pracoval do 29.2.2008. Rád bych z osobního pohledu zmínil některé milníky podniku, které považuji za nejzásadnější.

Významná byla 60. léta, kdy došlo k obrovskému investičně-rozvojovému boomeru, a to nájezd výroby korodového vlákna, dále nájezd výroby superfosfátu a výroby kontaktní kyseliny sírové, nájezd výroby NPK a LV a konečně výroby kyseliny dusičné (jednotky 4 a 5). Největší problémy byly na NPK neb se jednalo vůbec o první výrobu, kde byla využita přímá benzinová vymrazovací technologie, což byl čs. patent. Jakýmsi vrcholem potíží byl požár ve skladu

NPK v březnu 1969, kde pyrolýzou bylo zničeno 6 tisíc tun NPK. Rozvojový boom skončil v r. 1969 a poté nastal téměř 20letý investiční klid. Poté byla zahájena výstavba výroby LAV3 na bázi technologie Stamicarbon.

V první polovině 90. let Lovochemie vstoupila do mezinárodního sdružení IFA (světové sdružení výrobců hnojiv) a EFMA (evropské sdružení výrobců hnojiv) a tím získala možný přístup k nejnovějším poznatkům v oblasti průmyslových hnojiv.

V r. 1996 došlo k majetkovým změnám v souvislosti s prodejem 51 % akcií do soukromých rukou a Lovochemie přešla, po tvrdém a ostrém konkurenčním boji, do koncernu AGROFERT, což byl základ pro budoucí rozvoj.

Povodeň, tedy největší přírodní katastrofa v historii, zapříčinila jeden a půl měsíční odstavení výroby. Zaměstnanci „předvedli“ doslova heroický pracovní výkon, že za sedm týdnů byla výroba obnovena. Původní odhad byl totiž dvojnásobný. Byl jsem jednou z posledních osob, která opouštěla podnik za dramatických okolností při příchodu velké vody v jedné hluboké srpnové noci 2002. To byl zážitek, který se mi nejvíce vryl do paměti za téměř 45 let působení v Secheze a později v Lovochemii.

Miloš Vodička

Ve fabrice jsem nebyl snad jen hasičem

Do Sechezy jsem nastoupil v roce 1971 z ryze zistných důvodů, slíbili mi byt. Vstup ze školy přímo do výrobního procesu pro mne nezačal příliš optimisticky, první samostatná úloha bylo šetření smrtelného úrazu. Nedlouho potom mně můj vedoucí Vráta Štefan zachránil na sírovce dvojce život, když mě strhl z dráhy padající plechové bedny plné šroubů. Na druhé straně jsem ale přišel do kolektivu, ve kterém na vedoucích místech byli mladíci, kteří byli naladěni na podobnou vlnovou délku jako já. Naučili mě najít správnou odpověď na otázku „To si myslíš, nebo to víš, a byl jsi tam vůbec?“

V roce 1975 jsem se stal vedoucím osmdesátiletého kolektivu měřáků. S povděkem vzpomínám na pány Hořejšího, Vláška a další, kteří mne uvedli nejen do světa řízení technologických procesů, ale také do světa řízení kolektivu. Často jsem vzpomínal na slova mého otce: „Chceš-li něco řídit, musíš pořádně znát, co řídíš a s kým“. Parta měřáků byla skvělá, jak v práci, tak mimo ni. Třeba šikovný soustružník Pepík Trnka byl duší sportovních akcí mezi dílnami, organizoval fotbalová utkání staří-mladí a také řadu víkendů s rodinami v rekreačních střediscích. Dnes se těmto aktivitám říká teambuilding, tenkrát se tomu říkalo brigáda socialistické práce. Jsem rád, že jsem byl u prudkého rozvoje řídicí techniky. Technici

Miloš Vodička

v SCHZ tuto příležitost chytili za pačesy. Přes centralizace řízení jednotlivých výroben a přes nesmělé pokusy s ústřednami ADIMES a řídicím počítačem DASOR na konci 80. let až po první profesionální nasazení počítačů na tenkrát nové výrobně LAV.

Na počátku devadesátých let jsem ze Sechezy odešel v ne zrovna radostném rozpoložení. V roce 1994 jsem uvítal nabídku Ing. Vybírala podílet se na zavádění výpočetní techniky a vrátil jsem se. Tenkrát se nahrazoval centrální počítač ve výpočetním středisku modernější technologií, síť počítačů na pracovištích. Byla to velká výzva účastnit se přizpůsobování softwarového vybavení Chameleon

potřebám jednotlivých pracovišť. Tenkrát jsem si v praxi ověřil poučku, že největším pokladem společnosti jsou znalí lidé. Moc se mi to v dalším profesním životě hodilo. Prošel jsem řadou funkcí, ale srdcem jsem stále zůstal údržbářem. Údržba mě totiž naučila, jak je důležité naslouchat lidem. Ti nejbližší řešenému problému pak pomohou k jeho rozšířování. Člověk si pak snaže odpoví na otázku „Proč“ a snaže najde řešení „Jak“.

Když mi Richard Brabec řekl: „Miloši, ty máš letos nárok na důchod,“ trochu mě to zaskočilo a začal jsem bilancovat. Vyšlo mi, že život ve fabrice nebyl vždy jen procházkou růžovým sadem. Patřil jsem trvalý boj o peníze, což je ale stále aktuální. Časté byly zápasy o lidi, dostat správného člověka na správné místo a s odpovídající odměnou a samozřejmě řešení problémů technických a organizačních. Měl jsem ale štěstí na lidi kolem sebe. Většina mých vedoucích měla podobné názory na řízení, většina spolupracovníků uměla odhadnout důležitost problému a obětavě je řešila. Jsem rád, že jsem byl obklopen lidmi, kteří měli společné cíle. Karel Kučera mi jednou řekl: „Hele, ty jsi ve fabrice nebyl snad jen hasičem!“. To opravdově nebyl.

Děkuji všem svým spolupracovníkům za to, co mne naučili. Fabrice do dalších let přeji hodně tváří, které nechodí do práce jen pro peníze.

Alexandr Vopat

To bylo tenkrát...

K Lovosicím mám vřelý vztah, neboť již jako patnáctiletý jinoch jsem nastoupil na zdejší Střední průmyslovou školu chemickou, kde jsem se vzdělával ve všeobecné chemii. To se psal rok 1963 a Lovosice v té době prožívaly bouřlivý rozvoj nové výstavby, kdy se bouraly celé ulice a byly nahrazovány prefabrikovanou stavebnicí. Ze školy jsme poměrně často podnikali exkurze do největšího lovosického podniku, tehdy Severočeských chemických závodů, rovněž stojícího před prahem nové výstavby. Pamatuji si ještě na staré provozy jako pyritové pece, starý superfosfát, jehož hala byla souběžně se železničním náspem lokální trati v prostoru současného provozu výroby roztoku dusičnanu amonného,

kyselinu dusičnou atomizovanou do nejrůznějších postů rozprostřených v celém jejím areálu, atd. atd.

Maturoval jsem v roce 1967, potom jsem byl povolán na základní vojenskou službu a po vojně vstoupil na půdu Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích. Koncem třetího ročníku se v kruhu objevili náboráři za Sechezy a slibem stipendia jsem se upsal tenkrát na pět let služby v podniku. Že to bude služba až téměř do „konce života“ jsem tehdy přirozeně nevěděl. Po promoci v roce 1974 jsem vstoupil do „matky“ Sechezy a po komplexním sociálním zabezpečení byl přijat na tehdejší odbor průmyslového inženýrství vedený Ing. Vlasákem.

Mimochodem v Secheze jsem též

Alexandr Vopat

našel svoji manželku, která vstoupila jako čerstvá absolventka v tentýž den. Mým přímým nadřízeným byl Ing. Hendrych z oddělení racionalizace, a jak to stojí a leží, prováděla se dílčí opatření k racionalizaci zvláště namáhavé a zdraví škodlivé práce, které

bylo všude habaděj. Zajímavé projekty byly střídány s nezáživnou agendou, která se svou kvartální pravidelností podlamovala někdy zdravý rozum.

Tak například státní cílový program pro úsporu kovů s nadšením přijal náhradu železných kovů původního cisternového kotle laminátovým protějškem a již se z tohoto prototypu sestavovala celá pětiletka statisicových železných úspor. Kolegové „šroťáci“ si pak marně lámali hlavu, čím naopak posílí více sběru rozličných kovů plánovaných strmomu křivkou vzrůstu. Nejcennějším však, co jsem tehdy poznal, byl náš kolektiv – bezelstný, upřímný a kamarádský a pro legraci se nechodilo daleko. Jakožto převážně mužský kolektiv jsme tehdy jako skoro všude, s velkou vehemencí slavili Mezinárodní den žen specifickými vystoupeními. Jedenkrát jsme koupili tehdy ještě v lovosických polotovarech tatarské bifteky (á 9,50 Kčs) asi dvacet

kusů, a ty jsme pak téměř v dětské vaničce míchali a dochucovali. K tomu padly asi dva pecny chleba na topinky aromatizované česnekem, takže kdo tenkrát vstoupil do ředitelské budovy, připadal si jako na Balkáně.

Podruhé jsme pro naše milé kolegyně uspořádali špekáčkovou párty s jejich opékáním přímo v kanceláři na otevřeném ohni. Kolegové z oddělení automatizace vyrobili krásné přenosné topeniště. Plameny šlehal tak intenzivně, že děvčata z protilehlého výzkumu chtěla volat požární sbor. Dále jsme slavili nesčetné svátky a narozeniny, zvláště Jiří se nám vydařil, alkoholické tekutiny nebyly problémem, jelikož bylo k dostání v kantýně sedmistupňové pivo.

To jsou vzpomínky a doby, které již dávno odnesl čas. Dnešní mladá generace se dívá na problémy a soužití úplně z jiného úhlu. Jestli je lepší nebo horší, to ověří teprve čas.

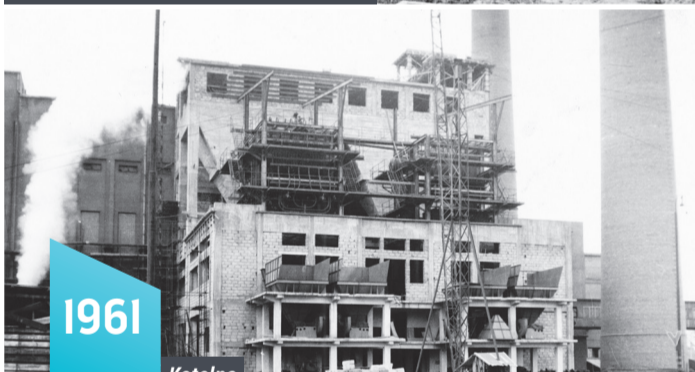
SCHZ a Lovochemie tehdy a dnes

Superfosfát výstavba 14. 9. 1961 (nyní prostor skladu LAV a provozu UGL)

Výrobní UGL

1961

Kotelna

1992

Výrobní LV

80. léta

Hlavní vjítnice

dnes

dnes

dnes

80. léta

Bývalé výrobní kyseliny dusičné KD1-4

1959

Výrobní LAV

1959

Archiv a laboratorní křídlo

dnes

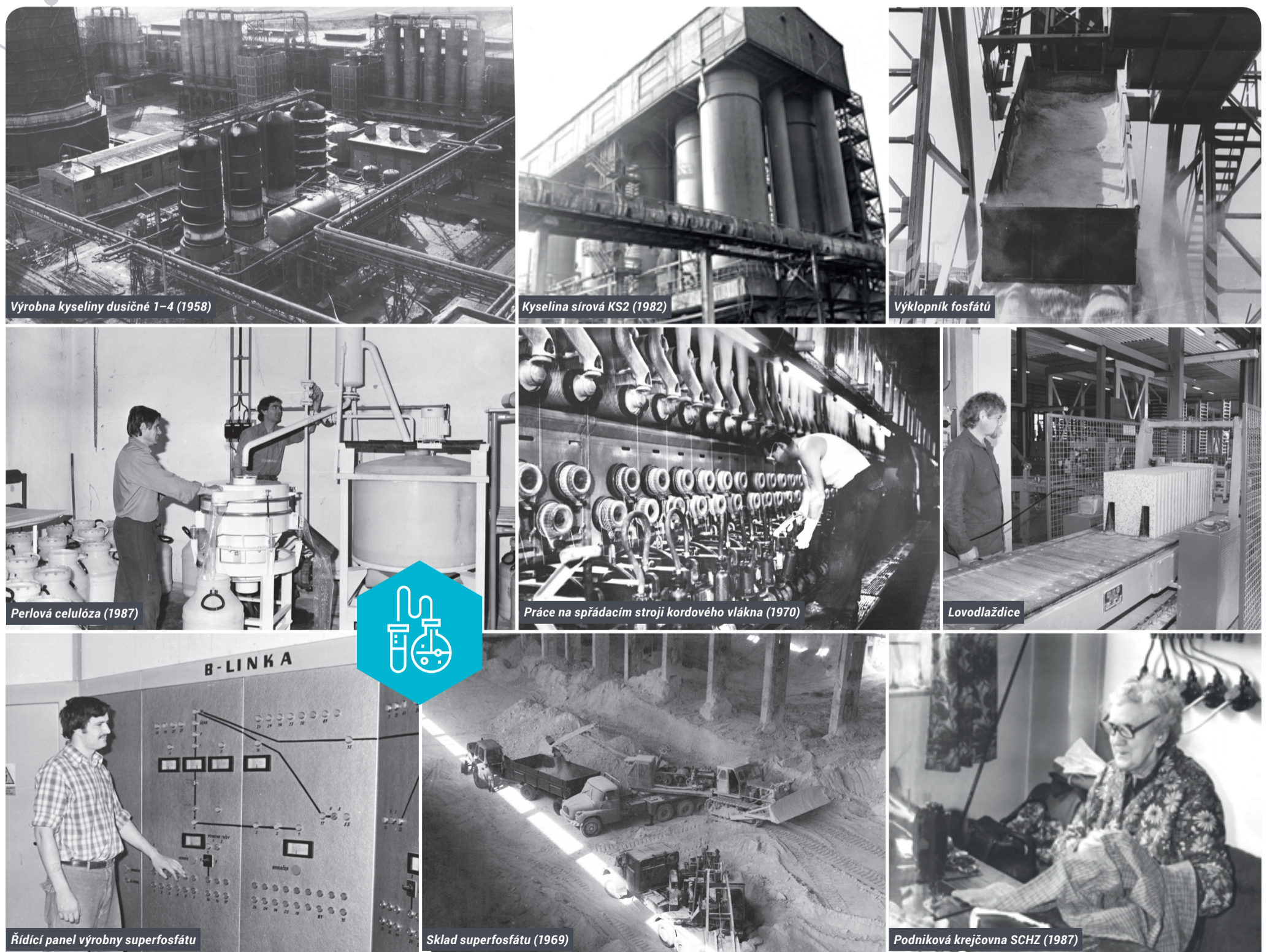
dnes

dnes

Výrobnny, které již nenajdeme

60 LET SCHZ

Kniha „70 let chemie v Lovosicích“ z roku 1970

S rozvojem podniku se mění nejen tvář Lovosic

Paralelně s investiční výstavbou v TSH a v závodě České hedvábní Lovosice prodělává významnou změnu i město Lovosice. V 50. letech se městečko postupně mění v moderní průmyslové město, rozšiřuje se občanská vybavenost a intenzivně se staví byty. V tomto směru pokračují i SCHZ. Do roku 1970 bylo vystavěno přes 1000 bytových jednotek, vznikly jesle a mateřské školky, v Litoměřicích probíhá výstavba velkého hotelového bydlení a pro svobodné zaměstnance vzniká celá řada ubytoven. Pro 70. léta je plánována další bytová výstavba v objemu 800 – 1000 bytů. Vedle možnosti pro bydlení se rozvíjí i prostor pro vol-

nočasové vyžití obyvatel. Za aktivní účasti zaměstnanců SCHZ (kolektivy BSP) vzniká lovosický sportovní areál, probíhá výstavba koupaliště s restaurací, hřiště na házenou, tenisových kurtů nebo umělé ledové plochy se zastřešením.

RS Labská

Nový hotelový dům pro zaměstnance SCHZ na sídlišti Kocanda v Litoměřicích

Pro rekreaci zaměstnanců byla zakoupena a upravována chata v Jetřichovicích, pro dětské tábory dětí zaměstnanců a dovolenkové pobyty zaměstnanců byl vybudován chatový tábor ve Sloupu v Čechách a za významné pomoci z řad zaměstnanců byl postaven rekreační objekt Labská u Špindlerova Mlýna.

Sportovní hala Chemik

Pionýrský tábor Sloup v Čechách

60 LET SCHZ Kniha „70 let chemie v Lovosicích“ z roku 1970

Nejde jen o to, dobré a kvalitní zboží vyrobit

Výstava Litoměřice (1969)

Stejně důležité je k výrobku dát ve formě služeb spotřebiteli k dispozici zkušenosti s výrobkem, s jeho manipulací a uskladněním i ukázat všechny jeho užitečné hodnoty. Neprodávat výrobek jako takový, ale vysvětlit jeho funkci, aby maximálně uspokojil potřeby spotřebitele.

Toto vše, spolu s propagací dobrého jména podniku a podnikové značky, navázání přímých kontaktů se spotřebiteli a poskytování technických služeb, je základem dobré obchodní politiky Severočeských chemických závodů.

Nástrojem této obchodní politiky podniku je oddělení obchodně tech-

nických služeb – OTS. Těžiště snahy je soustředěno na úsek průmyslových hnojiv, kde je také soustředěna většina produkce SCHZ. Vyhlášením několika celostátních anket a hlubokým rozborem výsledků byly získány první podklady pro sestavení celkového obrazu vztahů, cílů a snah mezi jedním z největších výrobců hnojiv v ČSSR – Severočeskými chemickými závody – na jedné straně a spotřebiteli – zemědělci, zemědělskými školami, institucemi, výzkumnými ústavami a zásobovacími a nákupními podniky – na straně druhé.

Dokladem toho, že Severočeské chemické závody jdou dobrou cestou,

je tato rozvíjející se spolupráce:

Společně byly založeny skladovací pokusy s práškovými a granulovanými hnojivy, balenými do papírových a polyetylenových pytlů nebo volně loženými.

Po skromných začátcích se již soustavně dělají aplikační zkoušky v přesných, poloprovozních a provozních pokusech jak stávajícího sortimentu hnojiv (superfosfát, LAV, LV, NPK-1), tak i hnojiv připravovaných do výroby v nejbližší době (hnojiva se stopovými prvky) a konečně i perspektivních hnojiv vyvíjených ve vlastním závodním výzkumu (kombinované hnojivo NP, nitrosulfosforečné NPK, NPK v), nebo také zakoupených u jiných výzkumných ústavů (hnojivo s pomalu působícím dusíkem pro chmeláře a ovocnáře).

Jako první v ČSSR začaly SCHZ Lovosice balit granulovaná hnojiva do polyetylenových pytlů, čímž se proti balení do papírových pytlů zmenšily ztráty při skladování, usnadnila se manipulace i skladovatelnost. Naši zahrádkáři dostávají lovosická hnojiva v drobném balení po 1, 3, 5 a 10 kg v polyetylenu nebo PVC.

Nejlepším vysvědčením pochopení závazku k 70leté tradici chemické výroby bude to, když spotřebitelé budou výrobky ze Severočeských chemických závodů v Lovosicích přijímat jako výrobky, které svými užitnými vlastnostmi naplňují jejich požadavky a jejichž kvalita snese srovnání s obdobnými výrobky na světovém trhu.

OBCHODNÍ ÚSEK Marek Kocánek

Servis dnes a před půl stoletím

Výstava v muzeu Klementa Gottwalda v Praze (1970)

Článek ze 70. let minulého století je nejen odrazem své doby, ale má přesah i do současnosti. Už nestačí pouze vyrábět kvalitní výrobky za příznivé ceny. Zákazníci chtějí ještě něco navíc. Mluvíme zde o kompletním dodavatelsko-poradenském servisu. Tyto služby mohou být jakýmsi pomyslným jazyčkem na vahách, jenž v konečném důsledku předurčí, který výrobek si zákazník zvolí.

Lovochemie se v posledních letech cíleně zaměřila na vzájemné propojování aktivit směřující k efektivnějšímu uspokojení zákaznických služeb. Napříč republikou máme založeny desítky provozních a poloprovozních pokusů pro různé plodiny, což je výhodné z jednoho prostého důvodu. Česká republika je velice rozmanitá, co se týče půdních a klimatických podmínek. Břeclavského farmáře jistě nebudou příliš zajímat výsledky pokusů z okresu Cheb a naopak. Nezaměřujeme se pouze na majoritní plodiny jako je pšenice, řepka, kukuřice či ječmen, ale i na ty, které jsou pěstovány na menších výměřích jako je hrách, soja nebo mák. Stranou našeho zájmu nezůstávají ani vinice, sady a chmelnice. Z jednotlivých pokusů

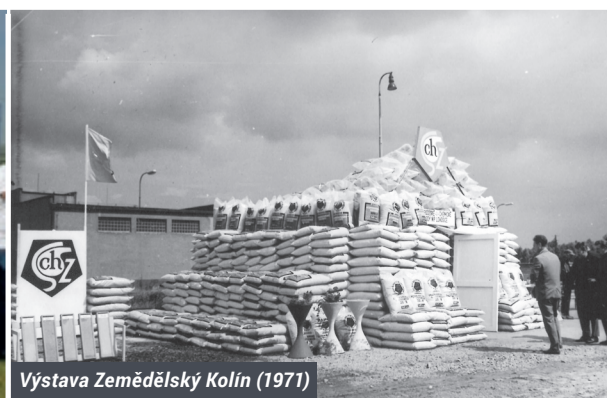
získáváme výnosové a kvalitativní parametry. Aby byly tyto výsledky průkazné, tak je nezbytné eliminovat (ne)příznivý vliv konkrétního ročníku. Toho dosáhneme, pokud pokus na stejném místě a plodině zopakujeme alespoň 3 roky po sobě. Výsledky pokusů pak zúročíme v podobě prezentací na seminářích a polních vycházkách.

Dalším benefitem pro naše zákazníky jsou bezesporu rozmetací tabulky granulovaných hnojiv, které realizujeme s předními světovými výrobci rozmetadel. U listových hnojiv poskytujeme jejich uživatelům tabulku vzájemné mísitelnosti. Díky které zemědělci na první pohled zjistí, která hnojiva je možné nebo není možné vzájemně kombinovat při přípravě postřikové jichy. Velkému zájmu se těší i listové či půdní rozbory, které našim zákazníkům nabízíme zdarma při splnění stanovených podmínek. Zákazníkům se snažíme aktivně naslouchat a to jak na polních dnech, tak i na seminářích. Každoročně vyhodnocujeme stovky dotazníků s často zajímavými náměty.

pokračování na str. 8 ►

Polní dny

Výstava Zemědělský Kolín (1971)

Servis dnes a před půl stoletím

pokračování ze str. 7 ▶

Díky nim jsme např. zavedli nové obaly, nebo se vydali v listových hnojivech na cestu huminových látek. Což se následně ukázalo jako správné rozhodnutí. Abychom se našim zákazníkům ještě více přiblížili, tak jsme spustili mobilní aplikaci, díky které mají zemědělci veškeré informace o našich výrobcích doslova na dosah ruky.

Hnojiva, která se v současné době vyrábí v Lovochemii, mají historicky nejnižší ekologickou stopu. To je důkazem, že nám životní prostředí není lhostejné. Kromě toho, že hnojiva vyrábíme v moderních provozech, tak se snažíme do praxe aplikovat i vědecké poznatky. Jeden příklad za všechny je hnojivo LOVOGRAN IN, což je granulovaný síran amonný s inhibítorem nitrifikace. Inhibitor nitrifikace zpomaluje přeměnu čpavkové formy dusíku na nitrátový a tím dochází k eliminaci vyplavování nitrátů do spodních vod. Další důkaz naší snahy o minimalizaci vlivů na životní prostředí.

Big-bagy

V 70. letech minulého století tehdejší zemědělci jisto jistě neřešili jednu věc, a to je hnojení sírou. Atmosférické depozice síry v té době činily více než 120 kg/ha/rok. Pro srovnání v posledních letech je tato hodnota více jak 20x nižší a nepřesahuje 5 kg/ha/rok. Na řadě míst tak zemědělci řeší jak vyrovnat deficitní bilanci síry zejména ve vazbě na intenzivní pěstování plodin náročných na síru, jako je např. řepka ozimá či cukrová řepa. Na významu tak budou zcela jistě nabývat hnojiva s obsahem síry jako jsou výrobky z řady LOVODASA nebo LOVOGRAN.

Ze života zaměstnanců

Zdravotní středisko – zubní ordinace

Zdravotní středisko – rehabilitace

Jídlna

MDŽ (1980)

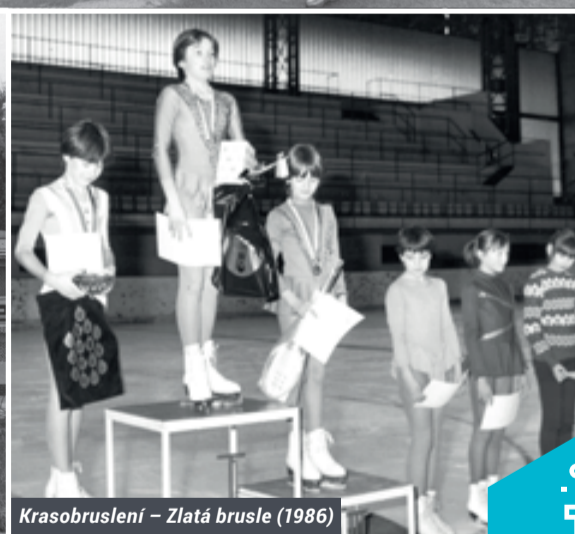
1. máj (1961)

Jesle SCHZ

Plavecký bazén

Krasobruslení – Zlatá brusle (1986)

Konference TJ (1985)

Oslavy 40 let hokeje v Lovosicích (1986)

Mateřská škola SCHZ

Večer otázek a odpovědí v KS Lovoš (1985)